

EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazın POS kısmının mükellefin ticari kazancı ve serbest meslek kazancı için aynı anda kullanıp kullanılamayacağı.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK-1-22499]-E.864517
Tarih	20.11.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK-1-22499]-864517

20.11.2020

Konu : EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazın POS kısmının mükellefin ticari kazancı ve serbest meslek kazancı için aynı anda kullanıp kullanılamayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; ticari kazanç mükellefiyetinizin yanında sağlık danışmanlığı alanında serbest meslek mükellefiyetinizin de olduğu, serbest meslek makbuzlarının stopaja tabi olmadan sadece KDV'li olarak düzenlendiği, kredi kartı ile yapılan tahsilatınız için kullanılan POS cihazınızın banka tarafından kullanılamayacağının tarafınıza beyan edilerek kapatıldığı, ticari faaliyetiniz nedeniyle sahip olduğunuz yeni nesil ödeme kaydedici cihazınıza danışmanlık faaliyeti olarak bir sütun

eklendiği, serbest meslek faaliyeti için yapmış olduğunuz tahsilata karşılık makbuz yerine yazar kasa fişı düzenlemeniz gerektiği söylenerek, serbest meslek faaliyetinde danışmanlık olarak yazar kasa fişı kestiğinizde aynı tutar için ayrıca serbest meslek makbuzu düzenleyip düzenlemeyeceğiniz hususunda Başkanlığımız görüşünü talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak düzenlenmesi uygun görülen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkûr Kanunun 236 ncı maddesinde, *"Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir."* hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden) Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde (6.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Deđer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine) "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları (YN ÖKC)" kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

Bunun yanı sıra, 2001/1 Seri No.lu Katma Deđer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında İç Genelgede, yeminli mali müşavir, avukat, mimar, mühendis, doktor gibi kişilerin serbest meslek erbabı olmaları sebebiyle 3100 sayılı Kanun kapsamına girmediklerinden ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetlerinin bulunmadığı açıklanmış bulunmaktadır.

Bu bağlamda, ticari faaliyet kapsamında Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunluluğu bulunmayan perakende nitelikli mal satışları veya hizmet ifalarının bulunması halinde bu satışların belgelendirilmesinde ödeme kaydedici cihaz kullanılması gerekmektedir. Ancak, serbest meslek faaliyeti kapsamında ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti bulunmamakta olup, mesleki faaliyete ilişkin yapılacak her türlü tahsilat için "serbest meslek makbuzu" düzenlenmesi zorunlu olduğundan bu belge yerine ÖKC fişı düzenlemesi mümkün bulunmamaktadır.

Diđer taraftan, 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliđinin;

- "IV.4.5. e-Serbest Meslek Makbuzu Uygulamasına Geçiş Süresi" başlıklı bölümünde, *"Serbest meslek erbaplarından;*

a) 1/2/2020 tarihi itibarıyla faaliyetine devam etmekte olanların 1/6/2020 tarihine,

b)1/2/2020 tarihinden (bu tarih dâhil) itibaren faaliyetine başlayacak olanların ise işe başladıkları ayı izleyen 3 üncü ayın sonuna kadar e-Serbest Meslek Makbuzu uygulamasına dahil olmaları ve bu tarihlerden itibaren bu Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde, e-Serbest Meslek Makbuzu düzenlemeleri zorunludur."

- "V.5.4. e-Serbest Meslek Makbuzu Düzenlenmesi ve Teslimi" başlıklı bölümünde ise, "Kanunun 236 ncı maddesinde serbest meslek erbabının, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır. Anılan düzenleme çerçevesinde elektronik ortamda düzenlenen ve elektronik sertifika ile imzalanan e-Serbest Meslek Makbuzunun, muhatabının talebi çerçevesinde ıslak imzalı kâğıt çıktısı verilerek ya da elektronik ortamda iletilerek teslim edilmesi gerekmektedir. e-Serbest Meslek Makbuzu çıktısının ıslak imza ile imzalanması yerine serbest meslek erbabının imzasının notere tasdik ettirilip, e-Serbest Meslek Makbuzu üzerine atılacak ıslak imza yerine geçmek üzere hazır imzalı olarak düzenlenip teslim edilmesi de mümkündür.

Bu Tebliğ kapsamında e-Serbest Meslek Makbuzu düzenleyen mükelleflerin, söz konusu makbuzları elektronik ortamda muhafaza ve ibraz etmeleri gerekmektedir. Kendisine e-Serbest Meslek Makbuzu düzenlenen mükelleflerin ise teslim yöntemine göre e-Serbest Meslek Makbuzunun kâğıt çıktısını veya elektronik ortamdaki halini muhafaza ve ibraz etmeleri gerekmektedir.

e-Serbest Meslek Makbuzu ve Raporunun oluşturulması ve gönderilmesinde uyulması gereken format, standart ve Raporlama süresi ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanan teknik kılavuzlarda açıklanır.

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:426) kapsamında onaylanan YN ÖKC'lerden e-Serbest Meslek Makbuzunda bulunan bilgileri de ihtiva eden e-Serbest Meslek Makbuzu Bilgi Fişinin, düzenleyen tarafından imzalanarak müşteriye verilmesi halinde söz konusu bilgi fişi nüshası da e-Serbest Meslek Makbuzunun kâğıt çıktısı yerine geçer. Bu durum e-Serbest Meslek Makbuzunun, elektronik sertifika ile imzalanarak düzenlenmesi ve Kanun hükümlerine göre elektronik ortamda düzenleyicisi tarafından muhafaza edilmesi zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

Serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlerden (diş hekimleri ile veteriner hekimler dâhil), e-Serbest Meslek Makbuzu uygulamasına dâhil olanların, banka veya kredi kartı ile yapacakları tahsilatlara ilişkin düzenlenecek ÖKC Bilgi Fişi (e-SMM Bilgi Fişi)'nde yer alan banka işlem bilgilerine (işyeri no, terminal no, tahsilatta kullanılan banka veya kredi kartı numarasının son dört rakamı, kart sahibinin adı soyadı, tahsilat tutarı, onay kodu) e-Serbest Meslek Makbuzu üzerinde yer verilmesi ve ÖKC bilgi fişinin de müşteriye verilmesi koşuluyla, EFT-POS özellikli YN ÖKC'lerin de 5/1/2008 tarihli ve 26747 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:379) ile 30/5/2008 tarihli ve 26891 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:382)'nde belirtilen POS (fiziki ve/veya sanal) cihazı yerine kullanılması mümkün olup EFT-POS özellikli YN ÖKC'den düzenlenen bilgi fişi

e-Serbest Meslek Makbuzunun kağıt çıktısı yerine geçer."

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında 1/6/2020 tarihinden itibaren e-Serbest Meslek Makbuzu uygulamasına dahil olma zorunluluğunuz bulunduğundan 1/6/2020 tarihinden itibaren mesleki faaliyetlerinize ilişkin her türlü tahsilatınızda e-Serbest Meslek Makbuzu düzenlemeniz gerekmektedir. Öte yandan 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında onaylanan YN ÖKC'lerden e-Serbest Meslek Makbuzunda bulunan bilgileri de ihtiva eden e-Serbest Meslek Makbuzu Bilgi Fişini imzalayarak müşteriye vermeniz halinde, ayrıca e-Serbest Meslek Makbuzunu da düzenlemeniz ve elektronik ortamda muhafaza etmeniz gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026